

lezését, (5) a Radnóti Miklósról készült fényképek és fényképnegatívok (6) különféle, Radnóti Miklóshoz kapcsolódó személyes tárgyak, rá vonatkozó dokumentumok, beleértve az általa, majd halála után Gyarmati Fanni által gyűjtött kritikákat, visszaemlékezéseket, valamint (7) Gyarmati Fanni naplója. A hagyatéék sokrétű és gazdag értékét kutatási szempontból az is emeli, hogy közelít a teljességhez: más könyvtárakban, levéltárakban szinte csak szórványosan őriznek Radnóti-kéziratokat.

A hagyatéék legértékesebb darabjai nyilvánvalóan a kéziratok. De nem maradt fenn sok verskézirat, olyan pedig szinte alig, amely a versírás folyamatát követné nyomon. Amikor Radnóti egy-egy befejezett művét letisztázta, a piszkosokat megsemmisítette. Érthető, hogy miért: a költői önmegalkotás programja csakis a végső változatban éri el célját. A végső változathoz vezető út kitérőit tehát éppen azért semmisítette meg, hogy az egyetlen lehetőséget, magát a művet őrizze meg. Radnóti rendszeretén túl ez magyarázza kézírásának rendezettségét. Nem mindig írt így, ha indulatba jött, mint leveleiben nemegyszer, betűinek mérete megnőtt, írásképe zaklatottá vált. De amikor elkészült verseit bemásolta első diákkori füzetébe, éppúgy az áthagyományozás szándéka vezette tollát, mint amikor a bori munkatáborban írt verseket tisztázta le noteszébe vagy külön lapokra Szalai Sándornak. Ezért még a legutolsó költemények írásképe sem keletkezésük léalatti körülményeit tükrözi, hanem azt a rendkívüli önfegyelmet, amelynek segítségével Radnóti felülemelkedett állapotán. Hiszen léte, a

költészet nyelvén megalkotott identitása függött attól, hogy a mű megmaradjon. Nyugtalanította is műveinek sorsa: „Hogy fenn a művemen motoz a surrogó idő, / s mélyebbre süppedek le majd a föld alatt, / mind tudtam én. De mondd, a mű, – az megmaradt?” – kérdezte *S majd így tűnődöm...*?c. versében. A művek az irodalomtörténeti emlékezet kitörölhetetlen részévé váltak; első hordozó testük, a kéziratos hagyatéék pedig az őket megillető méltó helyre kerültek.

Az MTA Kézirattárának kiállítása ezért kivételes esemény. Ez a kamarakiállítás nem törekszik teljességre, nem kívánja bemutatni Radnóti teljes pályáivét, nem is feladata ez. Olyan dokumentumokat tár azonban a nyilvánosság elé, amelyeket korábban sem a kutatók, sem a laikus érdeklődők nem láthattak. A gondosan válogatott kéziratok, dokumentumok; köztük a napló, a Borban írt versek, az abdai tömegsírbeli előkerült iratok és fényképek, és néhány emléktárgy Radnóti sorsának sűrített kivonatát adják.

Köszönet illeti dr. Rozsondai Marianne-t, az MTA Könyvtára Kézirattárának osztályvezetőjét, dr. Babus Antal irodalomtörténészt, a Kézirattár osztályvezető-helyettesét, a kiállítás tudós és érzékeny rendezőjét, valamint Fodor Eszter és Kalocsai László kéziratrestaurátorokat.

Az itt látható papírlapok egy nyomorultul elpusztult test érintésének nyomait őrzik, de a rájuk rótt betűkből romolhatatlan költészet született.

Kulcsszavak: *halál, test, szöveg, érintkezés, metonímia, metafora, töredék, életmű, hagyatéék*

FELHÍVÁS

A Hemingway Alapítvány 2009. évi DR. SZABÓ GYÖRGY ÖSZTÖNDÍJ jelölésére

A Hemingway Alapítvány kuratóriuma felhívja a hazai egészségügyi ellátásban, az orvosi kutatásban részt vevő intézmények és intézetek munkatársainak figyelmét, hogy a Dr. Szabó György ösztöndíjra felterjesztést lehet tenni. A díjat évente a hazai orvostudomány egy kiemelkedő egyéniségének adományozza az alapítvány, mely kuratóriumának tagjai: Dr. Vizi E. Szilveszter, Dr. Mikola István, Dr. Jakab Ferenc, Dr. Rosivall László, Dr. Szabó Dezső, Dr. Fazekas Árpád, Dr. Surján László és Dr. George F. Hemingway.

Az írásban benyújtott – rövid szakmai javaslattal és *curriculum vitae*-vel ellátott – jelölések beküldési határideje 2009. július 1.

Cím: Hemingway Alapítvány Dr. Szabó György-díj kuratóriuma
1194 Budapest, Puskás F. u. 1-3.

A Hemingway Alapítvány Dr. Szabó György ösztöndíját a beérkezett jelölések és a kuratórium egyhangú döntése alapján 2009. októberében ünnepélyes keretek között adják át. Az ösztöndíj ez évben 1 300 000 Ft.